MAREK POSPÍŠIL
ADVOKÁT

Krajský soud v Hradci Králové
pobočka Pardubice
prostřednictvím

Okresní soud v Ústí nad Orlicí
Husova 975
562 17 Ústí nad Orlicí 1

ke sp.zn.: 14 C 106/2018

V Ostravě dne 12.07.2019

Žalobce: **Stanislav Fanta**
dat. nar. 21.8.1987
bytem Dražkovická 882, 271 01 Slaný

právně zastoupená **Mgr. Gustavem Valenzem**, advokátem se sídlem Božkovská 15, Plzeň

Žalovaný: **LokoTrain s.r.o.**
se sídlem Školní 353, 560 02, Česká Třebová
IČ: 28903811

právně zastoupen **Mgr. Markem Pospíšilem**, advokátem se sídlem na adrese Hýlov 44, Klimkovice, PSČ 742 83, zapsaným v seznamu advokátů České advokátní komory pod č. 16202, ID datové schránky: 9fsygn6

o zaplacení částky 782.573,- Kč s přísl.

Odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Ústí nad Orlicí ze dne 20.6.2019, č.j. 14 C 106/2018-349

Elektronicky, do datové schránky soudu

I.

Ve výše uvedené věci vydal Okresní soud v Ústí nad Orlicí mezitímní rozsudek ze dne 20.6.2019, čj. 14 C 106/2018-349, který byl žalovanému prostřednictvím právního zástupce doručen dne 28.6.2019, kterým soud rozhodl, že:

Právní základ žalobou uplatněného nároku je opodstatněný s tím, že o jeho výši a náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku.

Žalovaný se tímto odvolává proti výše uvedenému rozsudku, kdy shora uvedený rozsudek napadá v celém rozsahu, a to z důvodu, že soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, nepřihlédl k žalovaným tvrzeným skutečnostem a že jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

II. Chybná interpretace nařízení vlády č. 589/2006 Sb. prvoinstančním soudem

Z čl. 14. odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že okresní soud dospěl k závěru, že z § 3 písm. e) nařízení vlády č. 589/2006 Sb. vyplývá, že *pokud je v pracovní smlouvě sjednáno místo výkonu Slaný, pak jakýkoliv skutečný výkon práce začínající a končící jinde než ve Slaném, zakládá právo žalobce na započítání doby přemístění do pracovní doby, jakožto režijní jízdy* a dále pak jinými slovy, *zaměstnavatel nemůže u zaměstnance v dopravě určit, že pracovní cesta započne v jiném místě, nežli je místo sjednaného výkonu práce*. S tímto právním názorem okresního soudu žalovaný nesouhlasí a považuje jej za zcela v rozporu s gramatickým, logickým, historickým i ústavněprávním výkladem tohoto podzákonného předpisu.

V § 3 písm. e) nařízení vlády č. 589/2006 Sb. se výslovně uvádí, že režijní jízdou je doba potřebná pro přemístění zaměstnance **ze sjednaného místa výkonu práce do jiného místa výkonu práce před jeho začátkem** nebo doba potřebná pro přemístění z místa výkonu práce do jiného místa výkonu práce v jeho průběhu nebo doba potřebná k přemístění **z místa výkonu práce do sjednaného místa výkonu práce po skončení** pracovního výkonu (žalovaný se nezabývá režijním jízdami z místa výkonu práce do jiného místa výkonu práce v jeho průběhu, když tyto byly žalovaným společně s ostatními mzdovými nároky hrazeny a pro spor tedy nejsou podstatné).

Aby se tedy jednalo o režijní jízdu, musí být společně naplněny základní znaky této jízdy, a to zaměstnanec se musí přemísťovat **ze sjednaného místa výkonu práce**, a také současně zaměstnanec se musí přemísťovat **do jiného místa výkonu práce** (obdobné znaky, ale v opačném pořadí jsou pak v tomto právním předpisu stanoveny i pro zpáteční režijní jízdu, tedy jízdu po skončení výkonu práce). Všechny tyto znaky přitom musejí být naplněny na základě rozhodnutí zaměstnavatele. O režijní jízdu by tak mohlo jít v případě, kdy by zaměstnavatel zaměstnanci uložil, aby se nejprve dostavil do sjednaného místa výkonu práce, a následně se z tohoto místa odebral do jiného místa výkonu práce. Takto si však žalovaný v žádném případě nepočínal. Žalobci nebylo nikdy ukládáno, aby se dostavil do sjednaného místa výkonu práce a aby se do místa počátku výkonu práce (pracovní cesty) přemisťoval právě odsud. Naopak, zcela ve shodě s právní úpravou pracovní cesty, zaměstnavatel ponechával na volbě žalobce, odkud a jak se dopraví do místa počátku pracovní cesty.

Právní názor soudu první instance, tedy že pokud je v pracovní smlouvě sjednáno místo výkonu Slaný, pak jakýkoliv skutečný výkon práce začínající a končící jinde, než ve Slaném, vyžaduje nejprve režijní jízdu ze Slaného a po svém skončení pak opět režijní jízdu do Slaného, je ale dle názoru žalovaného v přímém gramatickém i logickém rozporu se zde uvedenou právní úpravou a skutkovými okolnostmi případu. Stejně tak nařízení vlády č. 589/2006 Sb. nikde neobsahuje pravidlo, že všechny pracovní cesty zaměstnanců v dopravě musí vždy začínat a končit v místě sjednaného výkonu práce. Naopak, zákonná úprava § 153 zákoníku práce výslovně připouští, aby zaměstnavatel předem zaměstnanci určil mj. i dobu a místo nástupu cesty. K tomu docházelo i v předmětném případě, kdy žalovaný určoval prostřednictvím svých dispečerů žalobci a ostatním strojvedoucím pracovní cesty tak, že doba a místo nástupu na cestu se krylo s dobou a místem prvního výkonu na lokomotivě. Naplnění jediného zákonného požadavku obsaženého za středníkem věty první § 153 odst. 1 zákoníku práce, tedy přihlédnutí k oprávněným zájmům zaměstnance, žalovaný detailně tvrdil a prokázal v průběhu dosavadního řízení.

Ani speciální právní úprava obsažená v nařízení vlády č. 589/2006 Sb. neobsahuje ničeho, co by vylučovalo toto zákonem stanovené pravidlo a argumentace soudu prvního stupně založená na jeho úvaze stran účelu a smyslu této podzákonné právní úpravy dané nařízením vlády č. 589/2006 Sb., zcela vykračuje z rámce daného právního předpisu.

K tomu žalovaný dále uvádí, že se žalobcem sjednal jako místo výkonu práce právě Slaný pouze a výlučně z toho důvodu, že jde o bydliště žalobce. Při sjednávání pracovní smlouvy si obě strany byly vědomy, už s ohledem na druh práce, že práce žalobce bude reálně vykonávána na rozsáhlém území formou pracovních cest, a proto bylo bydliště žalobce zaneseno do pracovní smlouvy jako podklad pro výpočet cestovních náhrad.

V této souvislosti žalovaný poukazuje na svoji **argumentaci k historickým a mezinárodním souvislostem nařízení vlády č. 589/2006 Sb.** obsaženou v čl. III. jeho podání ze dne 14.9.2018, ve kterém mj. uvádí, že v současné době je železniční trh v rámci Evropské unie zcela otevřen. Neexistují žádné legislativní překážky bránící tomu, aby železniční dopravci se sídlem v jiných členských státech EU provozovali drážní dopravu a zajížděli na území České republiky. Naproti tomu, srovnáme-li právní úpravu režijních jízd v České republice a v těchto sousedících zemích, institut režijních jízd upravuje právě jen právní řád České republiky a z historických důvodů i Slovenské republiky. Právní rámec Evropské unie daný Směrnicí Rady 2005/47/ES, ze které vychází právní úprava daná nařízením vlády č. 589/2006 Sb., režijní jízdy nezná. To ovšem vytváří zcela neakceptovatelnou výhodu železničních dopravců se sídlem v okolních státech vedoucí ve svých důsledcích k nerovnému postavení podnikatelských subjektů v rámci volného trhu EU a ve svých širších důsledcích k faktickému omezení aktivit českých železničních dopravců zaměstnávajících české strojvedoucí, a to i pro přepravy v rámci České republiky. Je jistě proti smyslu a účelu této právní úpravy dané nařízením vlády č. 589/2006 Sb., která ovšem vznikala ve zcela odlišném podnikatelském prostředí, tedy prostředí nikoli volného trhu železniční dopravy v rámci EU, aby ve svých důsledcích vytlačila soukromé a nikoli celostátní dopravce zaměstnávající české strojvedoucí v podmínkách české pracovně právní úpravy z trhu. Právní názor soudu první instance zásadním způsobem rozšiřující případy, ve kterých by mělo k režijním jízdám docházet, tuto již tak značnou nevyváženost ještě zdůrazňuje a činí pro české subjekty likvidační.

Chybná extensivní interpretace nařízení vlády č. 589/2006 Sb. prvoinstančním soudem je pak zcela evidentní s ohledem na ust. § 100 odst. 1 písm. c) zákoníku práce, kterým zákonodárce stanovil rámec, ve kterém je vláda oprávněna svým nařízením stanovit odchylky úpravy pracovní

doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě. Z tohoto ust. § 100 odst. 1 písm. c) zákoníku práce zcela jednoznačně plyne, že toto zmocnění se omezuje jen na úpravu postupu a dalších povinností zaměstnavatele a zaměstnanců při úpravě pracovní doby a doby odpočinku. Prvoinstančním soudem přijatý výklad § 3 písm. e) nařízení vlády č. 589/2006 Sb., že *zaměstnavatel nemůže u zaměstnance v dopravě určit, že pracovní cesta započne v jiném místě, nežli je místo sjednaného výkonu práce*, tedy výklad omezující zákonnou úpravu nařizování pracovní cesty obsaženou v § 153 odst. 1 zákoníku práce, jde tak zcela mimo rámec toho, co zákonodárce tímto nařízením vlády umožnil upravit, a tedy tento výklad okresního soudu je nejen v rozporu se zde uvedenou pracovněprávní úpravou, ale i v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, zakotveným v Článku 78 Ústavy, jenž opravňuje vládu k vydávání pouze nařízení nutných k provádění zákona. Dle principu hierarchie právních norem je právní řád uspořádán do systému pyramidy podle právní síly normativního aktu. Předpisy nejnižší právní síly tedy musí být v souladu s předpisy vyšší právní síly a ty dále s ústavním pořádkem České republiky. **Výklad přijatý okresním soudem v dané věci by znamenal, že nařízení vlády č. 589/2006 Sb. tento princip hierarchie právních norem porušuje, vykročuje z rámce ústavnosti a je tedy dle názoru žalovaného nepřijatelný.**

III. Chybné závěry prvoinstančního soudu o povinnosti vést evidenci pracovní doby v projednávané věci

Z čl. 16. odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že okresní soud dospěl k závěru, že žalovaného tíží důkazní břemeno k prokázání skutkových tvrzení žalobce ohledně konkrétních časů a tras jízd, které žalobce označuje za režijní jízdy a jejichž proplacení je předmětem sporu. K tomuto závěru okresní soud došel poté, co čas strávený spornými jízdami, které vyhodnotil jako režijní jízdy, podřadil do kategorie pracovní doby, jejíž evidenci je povinen vést zaměstnavatel. Tím, že vedení evidence pracovní doby je obecně povinností zaměstnavatele (žalovaného), nikoli zaměstnance (žalobce), nelze v případě nedostatků v jejím vedení z toho vyvozovat procesní výhodu pro žalovaného a žalovaný je tedy dle soudu povinen prokázat, jak a kdy k jízdám, o kterých tvrdí, že se nestaly, došlo.

Odhlédneme-li od logického nedostatku této úvahy daného tím, že soud ukládá procesní povinnost účastníku řízení spočívající v prokázání skutkového stavu, o kterém ale tento účastník tvrdí, že se nestal, se dle názoru žalovaného okresní soud dopustil i chybného právního hodnocení doby, kterou žalobce označuje za režijní jízdu. Pracovní doba je ve smyslu ust. § 78 odst. 1 písm. a) zákoníku práce doba, v níž je zaměstnanec povinen vykonávat pro zaměstnavatele práci, a doba, v níž je zaměstnanec na pracovišti připraven k výkonu práce podle pokynů zaměstnavatele. Naproti tomu režijní jízda, jak ji chápe § 3 písm. e) nařízení vlády č. 589/2006 Sb., je dobou, která se dle ust. § 13 odst. 2 tohoto nařízení vlády do pracovní doby jen započítává. Nejedná se tedy o pracovní dobu jako takovou, a tedy ani není možné na tuto dobu vztahovat pravidla pro evidenci pracovní doby. To ostatně i vyplývá ze samotné podstaty režijní jízdy, která ve své podstatě více než době strávené na pracovišti, odpovídá době strávené na pracovní cestě a jde o přesun mezi dvěma určenými místy, kde však vše, mimo určení těchto míst a časového rámce, je v dispozici zaměstnance. Tím spíše se pak pravidla o evidenci pracovní doby nemohou vztahovat na případy řešené v předmětné věci, kde zaměstnavatel zaměstnanci ani neurčoval místo a dobu počátku takového přesunu, pouze místo a čas nastoupení pracovní cesty v jeho závěru. Zaměstnavatel nemá možnost evidovat průběh takové cesty svého zaměstnance a spoléhá na informace o jejím průběhu následně obdržené od svého zaměstnance. Navíc, v daném případě, kdy dle shora uvedené argumentace žalovaného se o režijní jízdy nejednalo, ale zaměstnanec se nacházel na (nepracovní)

cestě do místa, ve kterém mu bylo nařízen výkon práce, neměl žalovaný v postavění zaměstnavatele ani jakékoli právo svého zaměstnance sledovat nebo od něj vyžadovat informace, z jakého místa cestuje a jak dlouho, a v tomto směru mu nic neukládal ani nenařizoval. Z pohledu žalovaného prvoinstančním soudem deklarovaná povinnost vést evidenci této doby odpovídá situaci, ve které by zaměstnavatel evidoval dobu strávenou jeho zaměstnanci při jejich běžné cestě do práce, tedy dobu, která není ani výkonem práce ani dobou strávenou na pracovní cestě. Takové sledování zaměstnanců, resp. vyžadování takových informací, by však bylo zcela protiprávní.

Okresní soud dále nevzal v úvahu v průběhu řízení prokázanou skutečnost, že žalobce si údaje o začátcích, koncích a trasách přesunů, které považuje za režijní jízdy, pravděpodobně vymýšlel, a tyto v průběhu řízení opakovaně měnil dle toho, jak se je dařilo žalovanému v jednotlivých případech vyvracet. Zcela zásadní nedostatek na straně žalobce spočívající v neunesení jeho procesního břemene ohledně doby trvání a tras jednotlivých přesunů, která jsou předmětem sporu, nelze vyřešit přenesením důkazního břemene – a dokonce i břemene tvrzení! - na žalovaného. Žalovaný může pouze vycházet z informací žalobce (zcela subjektivních a neověřitelných) o době a místu počátku jednotlivých přesunů, tyto informace porovnávat se skutečnými vlakovými spoji – aniž by zde však byla povinnost žalobce k takovým přesunům použít právě vlak, nebo aspoň jakýkoli doklad či důkaz o tom, že právě vlak žalobcem použit byl – a odhadovat, co měl vlastně žalobce žalobou v úmyslu tvrdit a jak by to bylo možné prokázat. Takovou povinnost však, podle názoru žalovaného, na žalovaného v řízení přenést nelze.

Žalovaný poukazuje na skutečnost, že povinnost řádného vedení evidence těchto jízd, a to z důvodu proplácení cestovních náhrad cesty mimo pravidelné pracoviště ve smyslu ust. § 152 písm. b) zákoníku práce ve spojení s ust. § 156 odst. 2 zákoníku práce, byla žalobci uložena vnitropodnikovou Směrnicí LokoTrain č. 4/2016, se kterou byl žalobce řádně seznámen a žalobce byl také vybaven odpovídajícím elektronickým zařízením, ve kterém měl tuto dobu evidovat. Skutečnost, že tak nečinil a jízdy si evidoval nepravdivě, dle své úvahy, nemohla být ze strany žalovaného s ohledem na shora uvedenou argumentaci průběžně kontrolována, byla zjištěna až v rámci probíhajícího sporu pracným porovnáním žalobcem vedené evidence se skutečnými vlakovými spoji, a tedy nemůže být za daného stavu důvodem pro obrácení důkazního břemene v probíhajícím řízení.

IV.

Z výše uvedených důvodu žalovaný navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, případně žalobu zamítl.

Mgr. Marek Pospíšil

Digitálně podepsal Mgr. Marek Pospíšil
Datum: 2019.07.12 15:11:55 +02'00'

.....

LokoTrain s.r.o.
v zastoupení
Mgr. Marek Pospíšil
advokát